

Edebi Siyaset : Milli Edebiyat Akımı ve İlk Temsilcisi Mecmualar

24 Temmuz 1908'de II. Meşrutiyet'in ilan edilmesiyle, II. Abdülhamid yönetiminin kurduğu baskı yönetiminin ortadan kalktı. Siyasal, sosyal ve sanatsal alanlarda bir süredir gelişmekte olan yenilikçi fikirlerin önü açıldı; gazete ve dergilerde kendilerine yer buldular. Osmanlı tebaalarının Osmanlı Devleti'nden bağımsızlaşma çabalarının yoğunlaştığı Balkan Savaşları'na doğru ise, Osmanlı aydınının önceleri benimsemiş olduğu Osmanlılık ideolojisi, yerini milliyetçilik ideolojisine bırakmaya başladı. Zaten Tanzimat öncesi ve sonrası gerçekleştirilen yenilikler, bir bakıma bu ortam ve anlayışı hazırlamıştı. İşte bu dönemde, Türk modernleşmesinin gelişimi içinde ele alınması gereken *Milli Edebiyat* akımı, dilin sadeleşerek, edebi ve sanatsal yaratıların yabancı etkilerden arındırılmasını, ele alınan konuların ülke sorunları ve gerçekleri çerçevesinde belirlenmesini ve halka yüksek ve yönetici elitin Osmanlıcasıyla değil kendi diliyle hitap etmeyi ilke edinen bir anlayış olarak ortaya çıktı. Ömer Seyfettin'in *Genç Kalemler* dergisinde 1911'de yayınlanan "Yeni Lisan" başlıklı, Türkçe'yi ve Türk edebiyatını farklı bir açıdan değerlendiren makalesi de bu akımın öncüsü kabul edildi. Arapça, Farsça kelime ve tamlamaların yerine sade bir dil kullanılması, şiirlerin hece ölçüsüyle yazılması ve edebiyatta, İstanbul dışına çıkılarak Anadolu'yu konu alan eserlerin yazılması savunuluyordu. Çoğunlukla İttihat ve Terakki çevresinden kaynaklanan ve desteklenen bu akım, Cumhuriyet'in kuruluşu sonrasında *Memleket Edebiyatı* adı altında varlığını sürdürdü; yurt içi ve yurt dışındaki Türkoloji çalışmalarının da etkisiyle zenginleşip gelişti. Bu yeni akımı benimseyen farklı uzmanlık alanlarına sahip edebiyatçılar, düşünürler ve gazeteciler, çeşitli yayın organlarında bir araya gelerek, düşüncelerini kaleme aldılar. Bu akımın ilk döneminde yayınlanmış mecmualardan en önemlileri *Genç Kalemler*, *Yeni Mecmua* ve içeriği açısından *Milli Tetebbular Mecmuası*'dır.

Kaynak: Şerif Aktaş, "Milli Edebiyat (1911-1923)", *Türk Edebiyatı Tarihi*, c. 3, Talât Sait Halman, ed., T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2007, ss. 183 - 269.

Genç Kalemler

Yeni Mecmua

Milli Tetebbular Mecmuası